

τοῦ εὐγλώττου σοφιστοῦ Λιβανίου, ἔτι δὲ εἰς τὰς παραστάσεις αὐτῶν τῶν στρατηγῶν οἷτινες εἶχον ἐπιτραπῆ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πρώτης ἀπρφάσεως, ἀπένειμεν ὀλοσχερῆ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν χάριν. Ἡ δὲ τύχη τῆς Θεσσαλονικῆς ἀπέβη οἰκτροτέρα.

Εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν Ἑλλάδα οὔτε τῶν ἀρειανῶν οὔτε τῶν ἐθνικῶν ὁ διωγμὸς ἀπέβη ἐπαισθητός· διότι οἱ μὲν ἐν Ἀσίᾳ πολυάριθμοι ἀρειανοὶ ἦσαν ἐνταῦθα ἀνάκαθεν ὀλίγοι, πρὸς δὲ τοὺς ἐθνικοὺς ἐπολιτεύετο, ὡς εἶπομεν, μετὰ φειδοῦς τινος ἢ βασιλεία. Ἄλλ' ἐνταῦθα ὑπῆρχεν ἑτέρα δυσαρσεκείας ἀφορμὴ, ἢ τῶν Γότθων ἐντὸς τοῦ κράτους ἐγκαθίδρουσις, οἷτινες ἐμισοῦντο ὑπὸ τῶν προτέρων κατοίκων καὶ ὡς ξένοι καὶ διότι δὲν ἔπαυον ἐπιχειροῦντες ληστρικὰς ἐπιδρομάς, τοιαῦτα δὲ πράττοντες ἦσαν οὐδὲν ἤττον ἐπιτετραμμένοι πολλάκις τὰς φρουράς τῶν πόλεων. Τοιαύτη λοιπὸν φρουρὰ, σταθμεύουσα ἐν Θεσσαλονικῇ τῷ 390, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν στάσιν τῆς μεγάλης ταύτης πόλεως, ἣτις ἦτο ἡ πρωτεύουσα τοῦ Ἰλλυρικοῦ⁽¹⁾ καὶ, μετὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἡ ἐπιφανεστάτη τῶν κατὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν Ἑλλάδα πόλεων. Βοθέρικος, ὁ τῆς φρουρᾶς αὐτῆς ἀρχηγός, ἐφωλάκισεν ἡνίοχόν τινα τοῦ ἱπποδρόμου κατηγορηθέντα ἐπὶ ἐγκλήματι αἰσχροῦ. Ἐπειδὴ δὲ μετ' οὐ πολὺ ἐμελλε νὰ ἐκτελεσθῆ ἐν Θεσσαλονικῇ μία τῶν ἱπποδρομιῶν ἐκείνων, αἷτινες ἀπετέλουν τότε τὴν κυριωτάτην διασκέδασιν ὄλων τῶν μεγάλων τοῦ κράτους πόλεων, ὁ δῆμος τῶν Θεσσαλονικέων ἀπήτησε τὴν ἀποφυλάκισιν τοῦ ἡνίοχου ὡς ἀναγκαίου εἰς τὸν ἀγῶνα. Ἄλλ' ὁ Βοθέρικος ἀπεποιήθη τὸ ζητούμενον· ὄθεν ἐκινήθη στάσις χαλεπὴ, καθ' ἣν ὁ τε στρατηγὸς ἐκεῖνος καὶ πολλοὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἀξιωματικῶν ἐφονεύθησαν καὶ τὰ σώματα αὐτῶν εἰς τὰς ὁδοὺς κατεσῦρθησαν. Ὁ Θεοδόσιος, ὅστις εἶχεν ἤδη τότε ἐκδικηθῆ τὸν τοῦ Γρατιανοῦ θάνατον διὰ τῆς τοῦ Μαξίμου κατατρόπωσης, ὡς θέλομεν ἴδει μετ' ὀλίγον, διέτριβεν ἐν Μεδιολάνῳ παρὰ Οὐαλεντιανῷ τῷ Β', ὅτε ἔμαθε τὴν ἐν Θεσσαλονικῇ γενομένην κακουργίαν. Ὅργισθεις δὲ ἀπεφάσισε νὰ τιμωρήσῃ ἀπηνῶς τὴν πόλιν ἀνευ ἐξετάσεως καὶ δίκης. Καὶ οἱ μὲν περὶ αὐτὸν ἐπίσκοποι, ἰδίως ὁ Μεδιολάνων μέγας Ἀμβρόσιος, εἶχον σχεδὸν καταπέσει αὐτὸν νὰ μεταβάλῃ γνώμην ἐπὶ τὸ ἐπιεικέστερον, ἀλλ' ὁ μάγιστρος ἦτο ὑπουργὸς Ρουφίνος, γαλάτης τὸ γένος, ἀνήρ πονηρός, ὅστις ἔπειτα ἐγένετο καὶ ἄλλων δεινῶν συμφορῶν πρόξενος, ἀνεορίσισε τὴν ὁργὴν τοῦ βασιλέως, ὅστις, ἐκδούς καὶ ἀποστείλας τὸ φόνιον αὐτοῦ διάταγμα μετενόησε πάλιν ὅτε πλέον δὲν ἦτο καιρὸς νὰ προληφθῆ τὸ κακόν. Ἄμα ἐφθασεν εἰς Θεσσαλονικὴν ἡ ὀλεθρία ἀπόφασις, ἐσκίρτησεν ὑπὸ ἀγαλλιάσεως ἢ βάρβαρος φρουρὰ καὶ διὰ καταχθονίου τρόπου ἐμηχανεύθη τὴν ἐκτέλεσιν. Εὐθύς τὴν ἐπομένην ἡμέραν προσεκλήθη ὁ λαὸς εἰς τὸν ἱπποδρομὸν πρὸς θεῶν δῆθεν ἱπποδρομικοῦ ἀγῶνος· ἐκεῖ δὲ, αἰφνης οἱ στρατιῶται ἐπιπεσόντες ξιφῆρεις κατὰ τοῦ πλήθους ἔσφαξαν ἐν διαστήματι τριῶν ὥρῶν, ἀνευ δικαίσεως ἀθῶων καὶ ἐνόχων, πολιτῶν καὶ ξένων, κατὰ τινὰς μὲν ἑπτὰ χιλιάδας κατὰ τινὰς δὲ πεντεκαίδεκα χιλιάδας ἀνθρώπων. Ἡ ἀνηλεὴς αὕτη τοῦ Θεοδοσίου πράξις ἐνθυμίζει πολὺ τὴν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων διαταχθεῖσάν ποτε σφαγὴν τοῦ στασιάζαντος τῆς Μυτιλήνης δήμου (Κεφ. Β' βιβλ. Δ' τοῦ πρώτου τόμου), τοῦ ὁποῦ ἡ ἐλεεινὴ τύχη ἐδίδαξεν ἡμᾶς ἕκτοτε ὅτι ἡ ἀνέλεγκτος ἐξουσία, εἴτε ὑπὸ πολλῶν εἴτε ὑπὸ ἐνὸς διεξαγομένη, εἶναι ὀλεθρία πάντοτε. Ναὶ μὲν δὲν ὑπῆρχε νῦν τὸ βῆμα ἐκεῖνο τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου ἀπὸ τοῦ ὁποῦ τὴν ἐπιούσαν ἀγορεύσαντες ρήτορες φιλάνθρωποι καὶ συνετοὶ ἠγωνίσθησαν νὰ μετριάσωσι καὶ ἐμε-

(1) Πρωτεύουσα τοῦ Ἰλλυρικοῦ ἦτο ἔτι τότε τὸ Σίρμιον (νῦν Μιτροβίτσα) ἢ Θεσσαλονικὴ ἦτο πρωτεύουσα ἀπλῶς τῆς διοικήσεως τῆς μακεδονικῆς.

